HİCRET , SEVİR DAĞI VE MUÂHÂT (MUHACİR VE ENSAR KARDEŞLİĞİ

İBRAHİM BÖLÜKBAŞI
DİN GÖREVLİSİ

HİCRET NE DEMEKTİR?

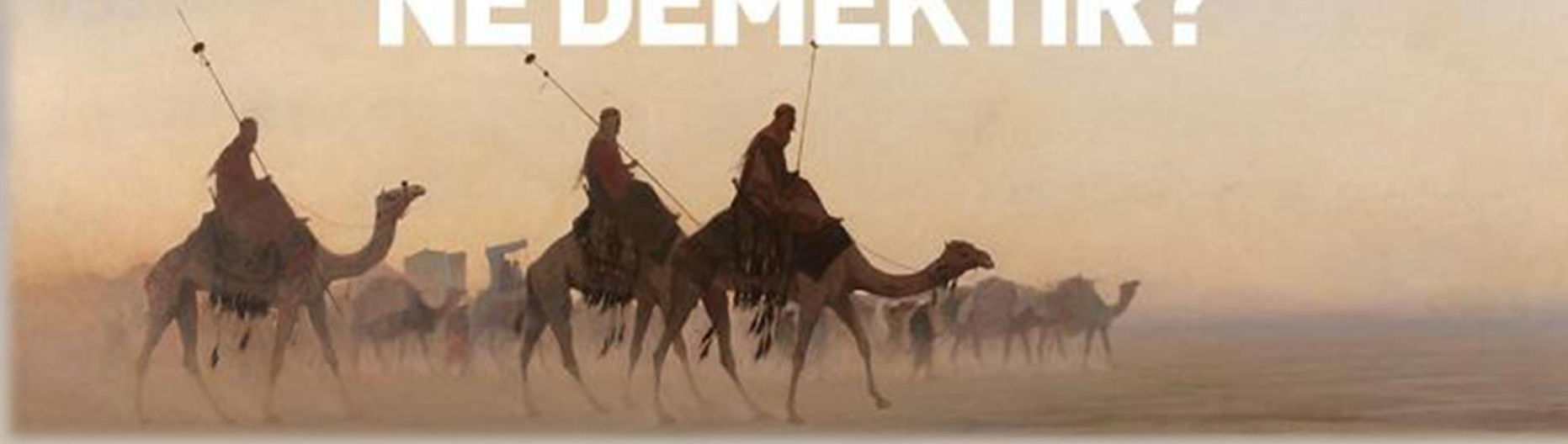

Sözlükte, "terketmek, ayrılmak, ilgisini kesmek" anlamına gelen hicran mastarından isim olan hicret **"kişinin herhangi bir şeyden bedenen, lisanen veya kalben ayrılıp uzaklaşması"** demektir. Ancak kelime daha çok "bir yerin terk edilerek başka bir yere göç edilmesi" anlamında kullanılır.

Terim olarak genelde gayri Müslim ülkeden İslam ülkesine göç etmeyi, özelde ise **Hz. Peygamberin ve Mekkeli Müslümanların Medine'ye göçü**nü (YERLEŞMESİNİ)ifade eder..

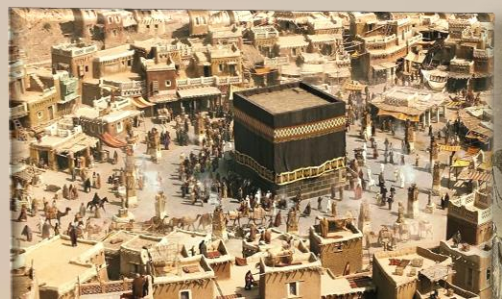

HİCRETİN ÖNEMİNİ RABBİMİZ ŞÖYLE ANLATIR:

اَلَّذِينَ اٰمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ
وَاَنْفُسِهِمْ ۙ اَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللّٰهِ ؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفَآئِزُونَ ۝٢٠

"İman etmiş ve hicret eden , mallarıyla, canlarıyla Allah yolunda cihad edenler varya , Allah katında en büyük dereceye (rütbeye)sahiptirler. İşte bunlar murada ermiş ola mutlu kullardır." *(Tevbe, 9/20)*

Allah için Hicret etmek ;Günahların bağışlanmasına ve Cennete girmeye sebeptir...

فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِن دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ
عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
ثَوَابًا مِّنْ عِندِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عِندَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾

. Hicret edenler, yurtlarından çıkarılanlar, yolumda eziyet görenler, savaşanlar ve öldürülenlerin de andolsun, günahlarını elbette örteceğim. Allah katından bir mükafat olmak üzere, onları içinden ırmaklar akan cennetlere koyacağım. Mükafatın en güzeli Allah katındadır." Âl-i İmrân : 195

Hicret Allahın ve resulünün rızası uğruna yapılmalıdır.

Hz. Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (a.s) buyurdular ki:

"Ameller niyetlere göredir. Herkese niyet ettiği şey vardır. Öyleyse kimin hicreti Allah'a ve Resûlüne ise, onun hicreti Allah ve Resûlünedir. Kimin hicreti de elde edeceği bir dünyalığa veya nikâhlanacağı bir kadına ise, onun hicreti de o hicret ettiği şeyedir." *[Buhârî, Bed'ü'l-*

Hicret etmeyip Allaha kulluk edemeyenler islamı daha iyi yaşamak için hicret edemeyenler: yapmadıkları ibadetleri işledikleri günahları bulunduğu bölgeyi yöneticilerini veya toplumu bahane edecekler ama bu bahaneler işe yaramayacak .. Yüce rabbimiz o tip insanlardan şöyle bahsediyor. :

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ الْمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ قَالُوا۟ فِيمَ كُنتُمْ ۖ قَالُوا۟ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِى الْأَرْضِ ۖ
قَالُوٓا۟ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةً فَتُهَاجِرُوا۟ فِيهَا ۚ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ
جَهَنَّمُ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾

"Melekler, kendilerine zulmeden kişilerin canlarını aldıklarında, onlara, "Ne işte idiniz?" derler. Onlar da: "**Biz yer yüzünde zayıf kimselerdik**." derler. Melekler: **"Allah'ın yeryüzü geniş değil miydi, siz de orada hicret etseydiniz ya?"** derler. İşte bunların varacakları yer cehennemdir. O ne kötü gidiş yeridir.

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ

وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ٩٨

Ancak gerçekten zayıf ve güçsüz olan, çaresiz kalan ve hicret etmeye yol bulamayan erkekler, kadınlar ve çocuklar başkadır. Nisâ : 98

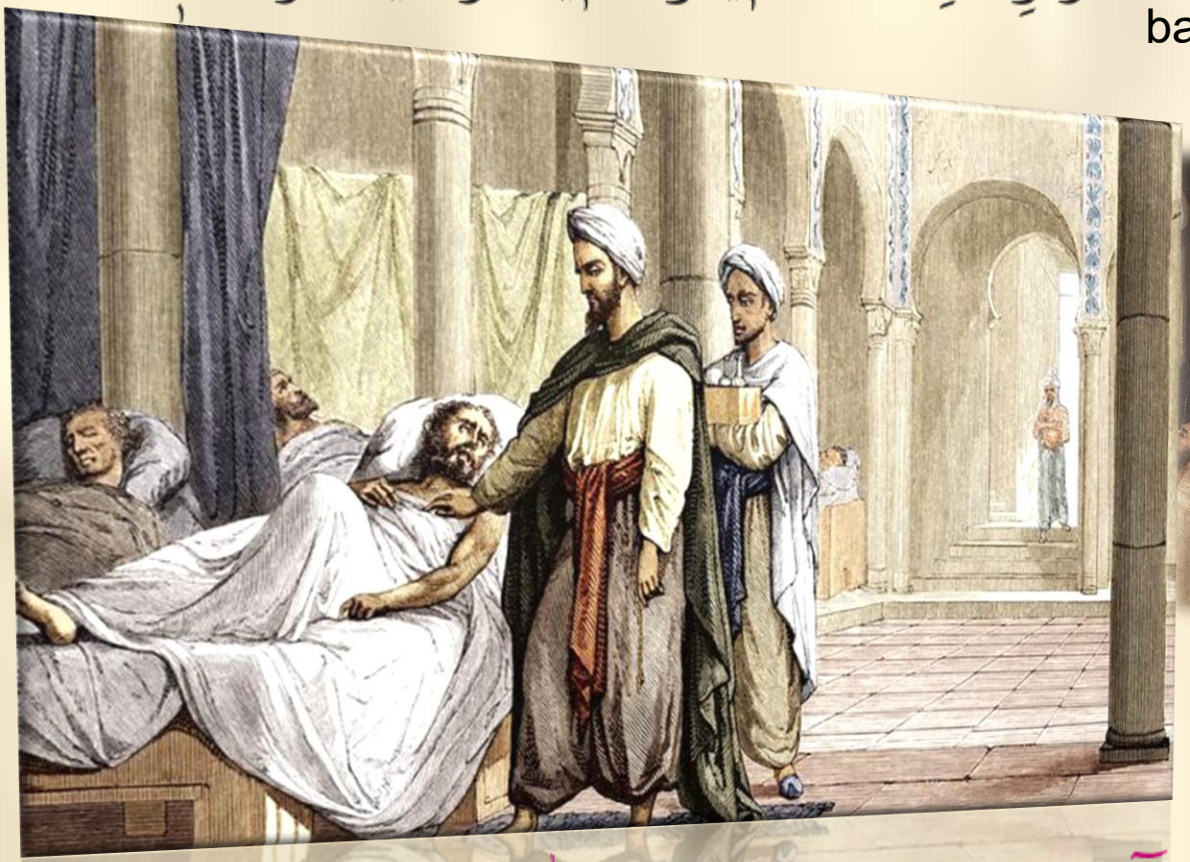

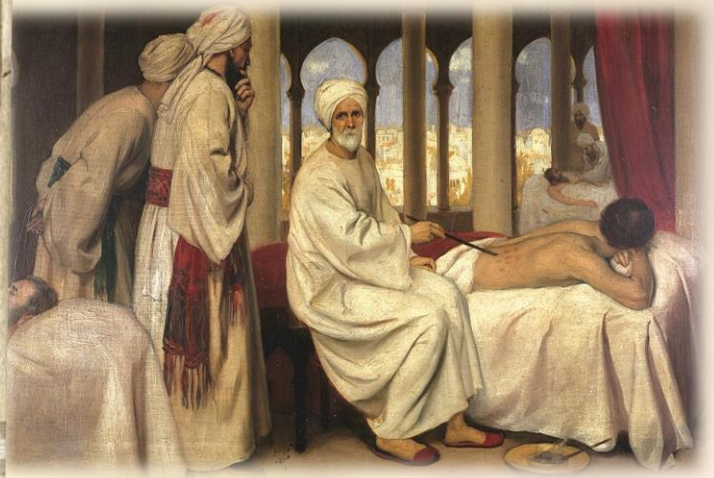

فَأُولَٰئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ٩٩

فصر

Umulur ki, Allah bu kimseleri affeder. Çünkü Allah çok affedicidir, çok bağışlayıcıdır. Nisâ : 99

وَمَنْ يُهَاجِرْ

فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ۚ وَمَنْ يَخْرُجْ

مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ

عَلَى اللَّهِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٠﴾

Kim Allah yolunda hicret ederse, yeryüzünde gidecek çok yer de bulur, genişlik de. Kim Allah'a ve Peygamberine hicret etmek amacıyla evinden çıkar da sonra kendisine ölüm yetişirse, şüphesiz onun mükafatı Allah'a düşer. Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir. Nisâ : 100

HİCRET PEYGAMBERLERİN ORTAK ÖZELLİĞİDİR.

İLK HİCRET :Hz. Adem ve Hz. Havva valideleriminin cennetten yeryüzüne hicret etmesiyle başladı..

Allah, "Birbirinize düşman olmak üzere (CENNETTEN YERYÜZÜNE) inin! Sizin için yeryüzünde bir süreye kadar yerleşme ve faydalanma vardır" buyurdu; A'râf : 24

HİCRETİ tüm peygamberler hayatlarında yaşamışlar rabbimiz hicret eden peygamberlerden şöyle bahseder:

İnkar edenler peygamberlerine, "Andolsun, ya sizi yurdumuzdan çıkaracağız, ya da bizim dinimize dönersiniz" dediler. Rableri de onlara şöyle vahyetti: "Biz zalimleri mutlaka yok edeceğiz." İbrâhîm : 13

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ اَرْضِنَآ
اَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا ۖ فَاَوْحَىٰٓ اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
الظَّالِمِينَ ١٣

HİCRET: PEYGAMBERLERİN VE ONA İNANAN MÜ MİNLERİN KUTSAL YOLCULUĞUDUR.

Hicret bütün peygamberlerin ve onlara iman eden insanların ortak kaderidir. Allah peygamberleri ve onlara iman eden Mü'minler kafirler tarafından hicret edilmeye zorlanmışlar, onlar da imanları uğruna vatanlarını yurtlarını bırakıp hicret etmişlerdir.

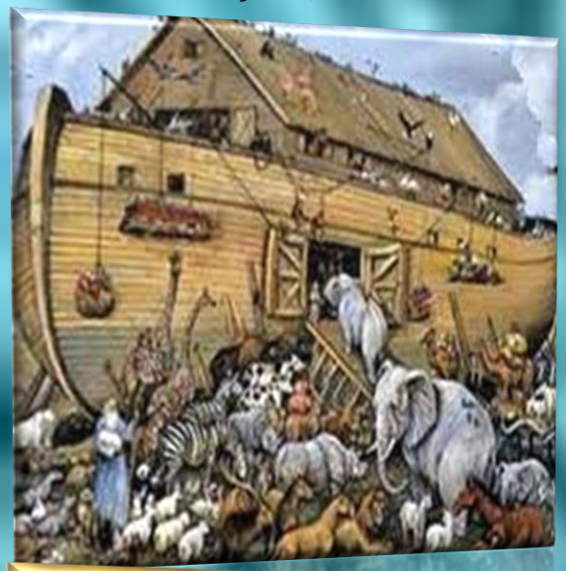

MÜSLÜMANLARIN İLK HİCRETİ: HABEŞİSTAN

Müslümanların başına gelenlere çok üzülen Peygamberimiz (a.s), bir grup Müslüman'ın **Habeşistan**'a hicret etmesine izin verdi.

Peygamberliğin 5. Yılında 1. Habeşistan hicreti Hz. Osman ve Rukayye'nin de dahil olduğu 16 kişilik bir grup tarafından gerçekleştirildi.

Peygamberliğin 7.Yılına gelindiğinde işkenceler daha da artınca 2. Habeşistan hicreti gerçekleştirildi. Bu hicrete Ca'fer b. Ebî Tâlib başkanlığında 77 erkek 13 bayan katıldı.

Bu günkü Etiyopya dediğimiz ülke Müslümanları bağrına basan Necaşi'nin memleketi Habeşistan

DİĞER PEYGAMBERLERDE OLDUĞU GİBİ ONUDA ŞEHİRDEN ÇIKARTMAK İSTİYORLARDI.Yüce rabbimiz peygamberimize hitaben:

PEYGAMBERİMİZ HZ. MUHAMMED'İN (S.A.V) VE ASHABININ HİCRET ETMESİNE SEBEP ÖNCELİKLE KENDİLERİNE EDİLEN İŞKENCELER GELMEKTEYDİ

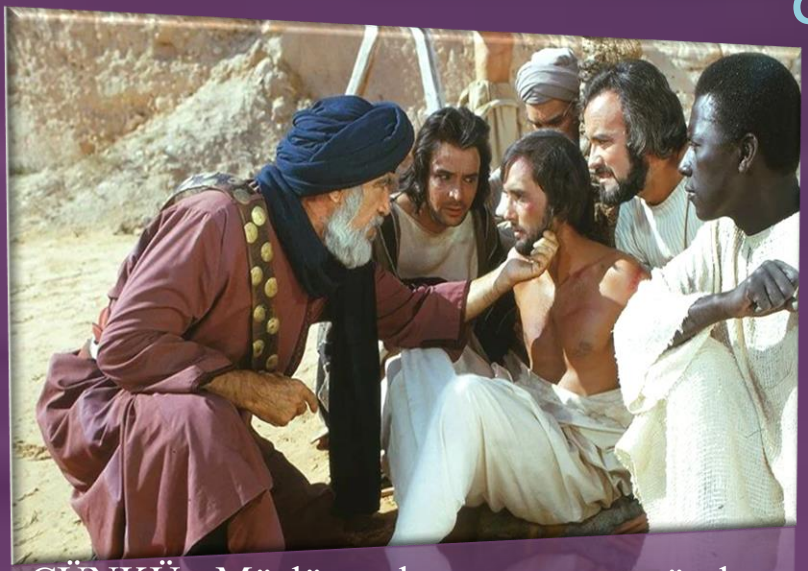

ÇÜNKÜ Müslümanların sayısı günden güne artıyor ve Allah'ın dini gönüllerde yer ediyordu. Ancak Mekke'de söz sahibi olan Kureyş kabilesi ileri gelenleri bundan endişe duyuyor, toplum üzerindeki etkinliklerini yitireceklerinden ve çıkarlarının sona ereceğinden korkuyorlar, bunun için de bu duruma engel olmak istiyorlardı.

Günbegün Müslümanların çoğaldığını görünce;

- **Kurulu müşrik düzenlerinin bozulacağını,**
- **Haksız kazancın önleneceğini**
- **Değirmenlerinin suyunun kesileceğini,**
- **Keyfi muamele ve zulümlerinin önleneceğini,**
- **Makam ve mevkilerini kaybedeceklerini anlayınca ezmeye başladılar.**

PEYGAMBERİMİZ HZ. MUHAMMED'E (S.A.V) VE ASHABINA İŞKENCE

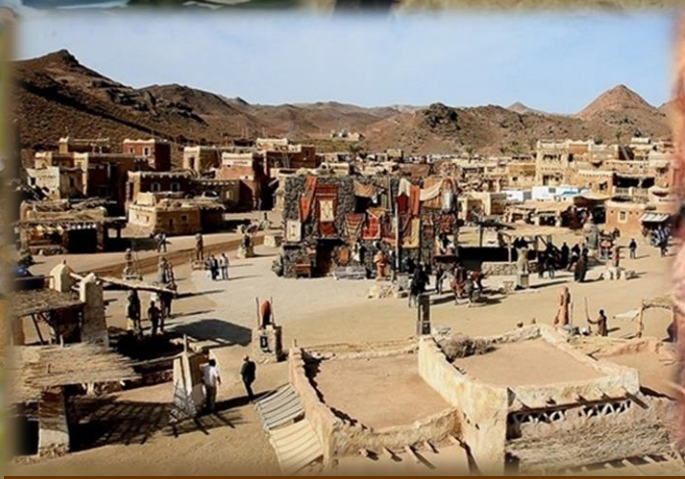

Mekkeli müşrikler bütün insanlığa rahmet olarak gönderilen bu Yüce Elçi'ye ve ashabına akla hayale gelmedik işkence ve zulmü reva gördüler.

O'na kucak açma, O'nunla insanlık onuruna yeniden ulaşma yerine; O'nu dışladılar, hayatına kastettiler.

Hz. Peygambere neler yapmadılar ki:

HİCRETİ HAZIRLAYAN SEBEPLER NELERDİR?

1. Müşriklerin Baskı Ve İşkencelerinin Artması, Öldüresiye Dövmeleri
2. Hz. Peygamberi Öldürme Teşebbüsleri (Ömer'in Gelişi Ve İmana Ermesi 616)
3. İlahi Tebliğin Yayılmasını Engelleme Gayretleri
4. Müslümanlara Ve Muttalipoğullarına Uygulanan 3 Yıllık Boykot (617-620 Kız alıp verme, Selam verme, hal hatır sorma, Yiyecek satmak, vermek yasaklandı ve Açlıktan karınlarına taşlar bağladılar. Buldukları ağaç yapraklarını ve kemik parçalarını kaynatarak çocuklarına çorba diye içirdikleri günler yaşandı)
5. Hz. Peygamberin 4 Yaşındaki En Büyük Oğlu Kasım'ın Vefat Etmesi (620) Henüz Acısı Dinmeden Diğer Oğlu Abdullah'ın Vefatı Ve As B. Vail, Ebu Cehil Gibi Adamların Efendimizi Ebter Diye Alaya Almaları
6. Amcası Ve Koruyucusu Ebu Talip'in Hastalanarak Vefatı
7. 3 Gün Sonrasında Eşi Hz. Hatice Annemizin 65 Yaşında Ramazan Ayında Vefatı (Senetü'l Hüzn)
8. Taif'e Sakif Kabilesini Ve Süt Annesi Halime'nin Kabilesi Beni Sa'd'ı İslam'a Davet Etmek Üzere Zeyd B. Harise İle Gitmesi. Ancak Burada Da 3 Km Boyunca Taşlanması

MEDİNEYE İLK HİCRET

Peygamberimiz de Mekke'den Medîne'ye göç etmek isteyenlere izin verdi ve şöyle buyurdu:

“**Sizin hicret edeceğiniz yerin iki kara taşlık arasında hurmalık bir yer olduğu bana gösterildi.**" (Buhari, Menakıp, 45)

Peygamberimizin bu izin ve teşviki üzerine Medine'ye hicret başladı. 1 muharrem 1 / perşembe 15 temmuz 622 de başlayan hicret kafile kafile tam 3 ay sürdü (temmuz, ağustos, eylül). Kısa zamanda pek çok kimse Hz. Ömer de dahil olmak üzere Medîne'ye göç etti.

MÜŞRİKLERİN KORKUNÇ KARARI

Mekke'de müslümanlardan kimsenin kalmadığını, hepsinin Medîne'ye göç ettiğini gören Mekke ileri gelenleri telâşlanmaya başladılar. Hz. Muhammed de Medîne'ye hicret eder müslümanların başına geçerse kendileri için iyi olmayacağını, Şam ticaret yolu Medîne'den geçtiği için kapanabileceğini düşündüler.

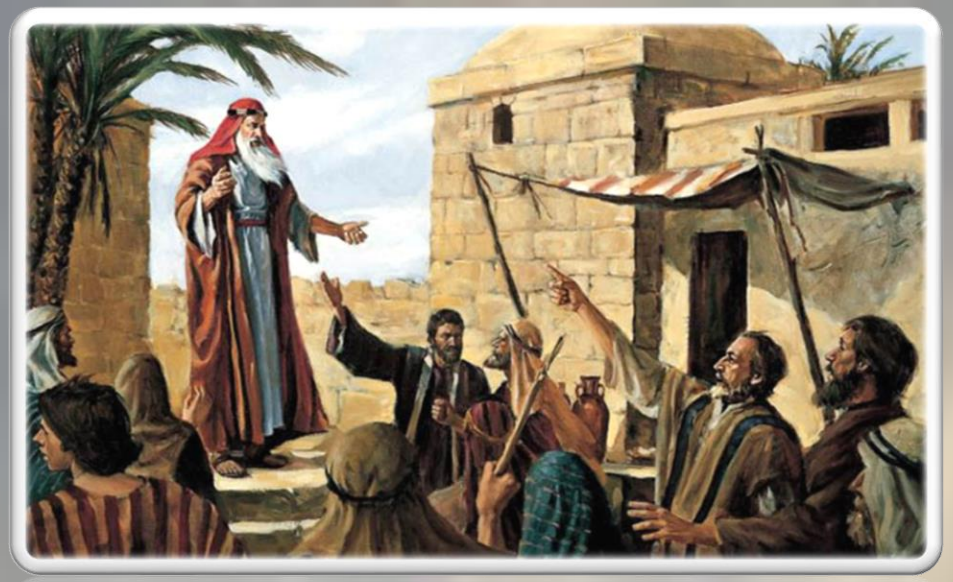

Neticede şöyle karar aldılar. **Kureyş kabilesinin bütün kollarından birer temsilci seçelim. Bunlar aynı anda Muhammed'e hücûm edip öldürsünler.** Kimin vurduğu belli olmasın. Böylece kanı bütün Kureyş kabilesine dağılmış olur. Haşimîler bütün Kureyş kollarına karşı çıkamıyacaklarından kan davasına kalkışamazlar, çaresiz diyete razı olurlar. Bu iş de böylece kapanmış olur, dedi.

Ebû Cehil'in bu teklifi kabul edildi. Bu işi yapacak kırk kişi seçilerek toplantıya son verildi. Bir an evvel bu kırk kişinin görevlerini yerine getirmeleri istendi.

MÜŞRİKLERİN KORKUNÇ KARARI

MÜ'MİNLER medineye guruplar halinde gizli gizli hicret etmeye devam ederken sıra Peygamber Efendimize geldi: vahiy meleği Cebrâil (a.s.) gelip Peygamber Efendimize (sav) müşriklerin aldıkları korkunç kararını bildirdi

وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ
أَوْ يُخْرِجُوكَ ۚ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ ۖ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ٣٠

Hani bir vakitler kâfirler, seni tutup bağlamak veya öldürmek veya (Mekke'den) sürüp çıkarmak için tuzak kuruyorlardı da onlar tuzak kurarken Allah da tuzaklarını bozuyordu. Öyle ya Allah tuzakların en iyisini kurar." *(Enfal, 8/30)*

Allah, müşriklerin kararını Cebrâil (a.s.) aracılığı ile Peygamberimize bildiriyor ve Mekke'yi terkedip Medîne'ye hicret etmesini emrediyordu.

Hz. Muhammed (sav)Hicreti Hz. Ebu Bekirle birlikte yapmak istemesi:

Peygamber Efendimiz (sav), Hz. Ebû Bekir (ra)'in evine her gün sabah veya akşam vakitlerinde uğrardı. Fakat, hicret emrini aldığı gün, öğle vakti sıcağında, âdeti olmadığı bir saatte başını sararak Hz. Ebû Bekir (ra)'in evine vardı. Efendimizin (sav) geldiği haber verilince Hz. Ebû Bekir (ra) şaşırdı ve *"Vallahi, Resûlullah bu saatte hiç gelmezdi. Bu gelişinde mutlaka bir iş var."* diye konuştu.

Sonra Efendimizi (sav) içeri alıp minderinin üzerine oturttu ve *"Anam, babam sana fedâ olsun, Yâ Resûlallah, ne haber var?"* diye sordu.Peygamber Efendimiz (sav), **"Yüce Allah, bana Mekke'den çıkmaya ve Medine'ye hicret etmeye izin verdi."** buyurdu.

Hz. Ebû Bekir (ra) merakla, *"Senin refakatınla şereflenecek miyim, yâ Resûlallah?"* diye sordu.

Peygamber Efendimiz (sav), "Evet!.." deyince gönlüne sürûr, gözlerine sevinç göz yaşları doldu.

Hz. Aişe (ra) bu ânı şöyle anlatır:

"O güne kadar, bir insanın sevincinden böylesine ağladığını görmemiştim.

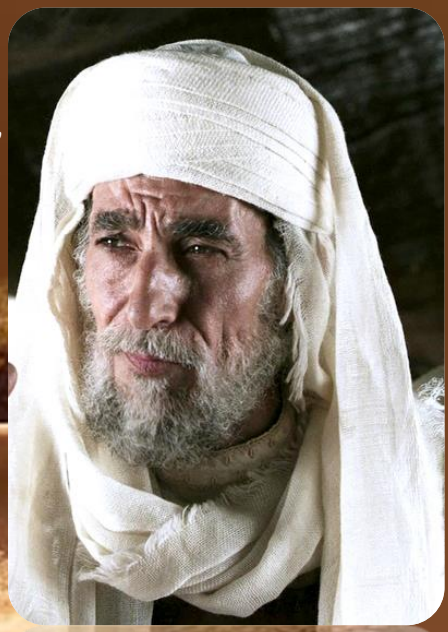

Medineye gidecek kılavuz

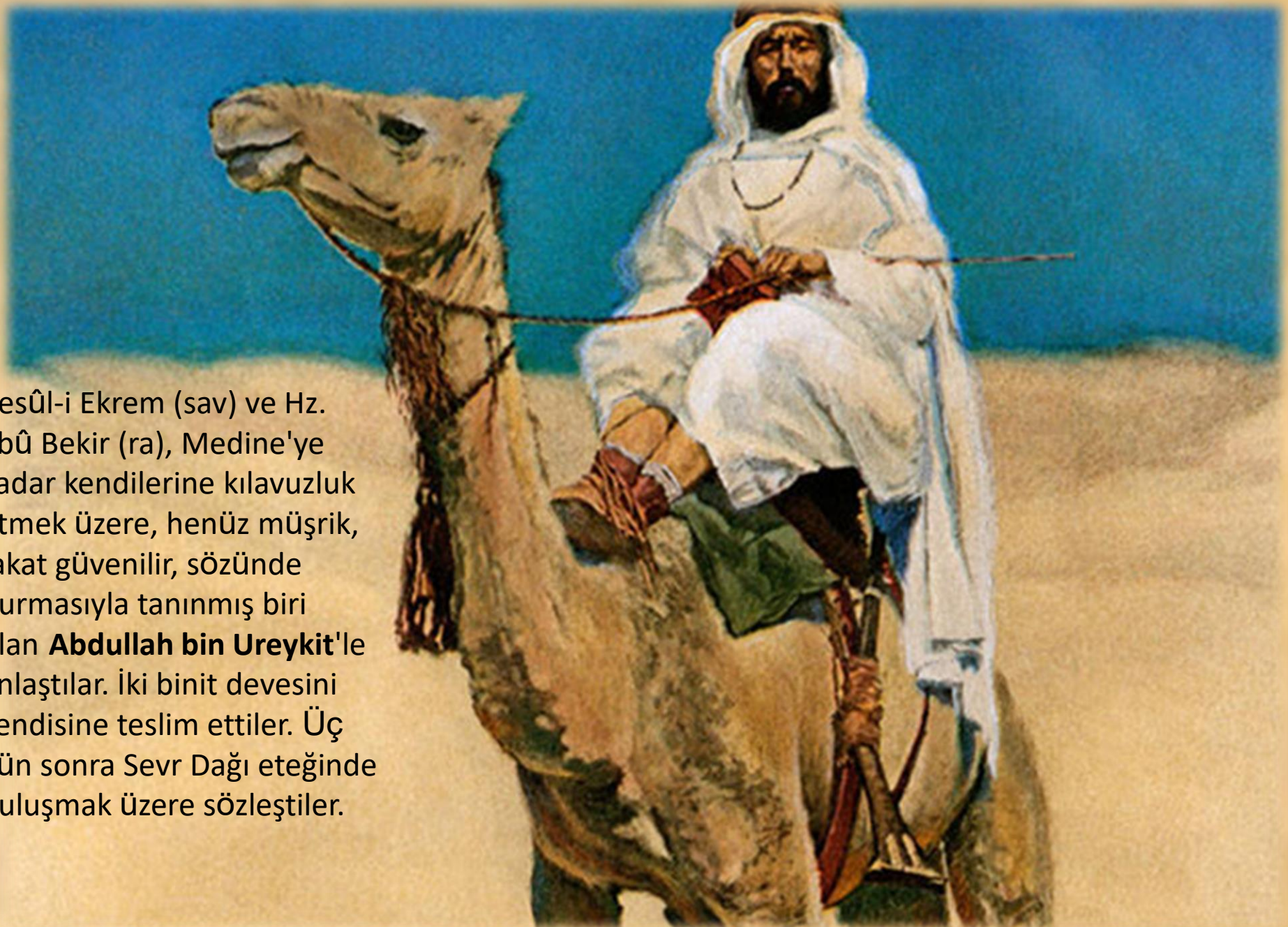

Resûl-i Ekrem (sav) ve Hz. Ebû Bekir (ra), Medine'ye kadar kendilerine kılavuzluk etmek üzere, henüz müşrik, fakat güvenilir, sözünde durmasıyla tanınmış biri olan **Abdullah bin Ureykit**'le anlaştılar. İki binit devesini kendisine teslim ettiler. Üç gün sonra Sevr Dağı eteğinde buluşmak üzere sözleştiler.

HİCRET ÖNCESİ EFENDİMİZİN HİCRET PLANLARI

Medine'ye ters istikamette olan Sevr mağarasına gidilmesi ve orada 3 gün boyunca saklanma kararı ve bu esnada bütün tedbirlerin alınması

Yolları en iyi bilen ve iyi bir kılavuz olan Abdullah b. Uraykıt'ın yolculuk için tutulması

Sürecek uzun yolculuk için develerin satın alınması, beslenmesi ve yol kılavuzu olarak tutulan Abdullah b. Uraykıt'a teslim edilmesi

Yolculuk için gerekli azığın Ebu Bekir'in kızı Esma tarafından hazırlanması

Efendimizin yanında bulunan ve müşriklere ait olan emanetleri Hz Ali'ye teslim etmesi

Yolculuğa kimsenin fark edemeyeceği gece saatlerinde çıkmaları

HZ. PEYGAMBER, HZ. ALİ'Yİ EMANETLERİ TESLİM ETMEK ÜZERE GÖREVLENDİRDİ

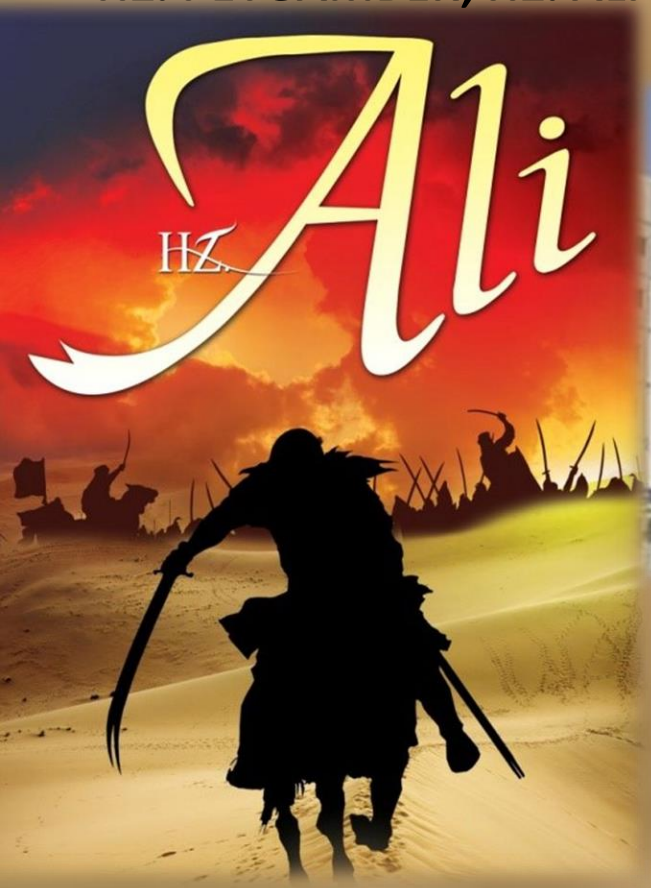

Peygamberimiz Hz. Ali'yi çağırdı ve: **Ben Medîne'ye gidiyorum, sen bu gece benim yatağımda yat, örtünü üzerine al. Sabahleyin bu emânetleri sahiplerine ver ve sonra da hemen gel**, buyurdu. .. Ayrıca Hz. Ali (ra)'ye, kendisine teslim edilen emânetleri sahiplerine verinceye kadar da Mekke'de kalmasını emretti.

PEYGAMBERİMİZİN HİCRET EDERKEN OKUDUĞU AYETLER

Hicret gecesi, Resûlullâh, daha hâne-i saâdetlerinden çıkmadan müşrikler evin etrâfını sarmışlardı. Fakat Allâh'a tevekkül ve teslîmiyeti sonsuz olan Hz. Peygamber'de hiçbir tereddüd, endişe ve telâş emâresi görülmüyordu. Resûl-i Ekrem Efendimiz, mübârek ellerine bir avuç toprak alarak müşriklerin üzerine serpti ve Yâ-sîn Sûresi'nin şu âyet-i kerîmelerini okuyarak aralarından süzülüp geçti:

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ٩

"Biz, onların boyunlarına halkalar geçirdik. O halkalar çenelerine kadar dayanmıştır da burunları yukarı, gözleri aşağı somurtmaktadırlar. (Ayrıca) **önlerinden ve arkalarından birer set çektik de onları sardık; artık göremezler!"** (Yâ-sîn, 8-9)

Göremezlerdi elbette! Çünkü onların kalplerinin körlüğü gözlerini âmâ etmişti. Aralarından geçen ise, Fahr-i Kâinât, Âlemlerin Efendisi, Varlık Nûru idi. Tabiî ki, kör kalplerin ve gözlerin Nûr'u görmesine imkân yoktu. Nitekim görmediler de!..

Bir kimse müşriklerin yanına gelip onlara:

"–Siz burada neyi bekliyorsunuz?" diye sordu.Onlar:**"–Muhammed'i bekliyoruz!"** dediler.

Bunun üzerine o şahıs:**"–Allâh sizi umduğunuza erdirmesin! Vallâhi Muhammed çıkmış ve başınıza toprak saçıp gitmiş!"** dedi.

Müşrikler ellerini başlarının üzerine sürdüklerinde, toprak içinde kaldıklarını gördüler. Hemen içeriye baktılar. Peygamber Efendimiz'in döşeğinde birisinin uyumakta olduğunu gördüler:**"–İşte Muhammed! Örtüsüne bürünmüş uyuyor!"** dediler.

Hemen yatağa doğru yürüdüler. Yataktaki zât doğrulup onlara bakınca müşrikler şaşkınlıktan donakaldılar, gözlerine inanamadılar! Zîrâ karşılarındaki Allâh'ın Resûlü değil, Hz. Ali idi! Kendi kendilerine: **"–Vallâhi, adamın bize söylediği doğru imiş!"** dediler.

Kureyş müşrikleri, Hz. Ali'ye öfkeyle: **"–Amcanın oğlu nerede ey Ali!?"** diye bağırdılar.

Hz. Ali: **"–Bilmiyorum, bu hususta bir fikrim yok! Hem O'nun üzerinde gözcü de değilim! Siz O'na Mekke'den çıkıp gitmesini söylediniz! «Bizden ayrıl, git!» dediniz. O da çıkıp gitti."** dedi.

Bunun üzerine müşrikler Hz. Ali'yi azarladılar ve tartakladılar; hattâ Mescid-i Harâm'a götürüp bir süre hapsettikten sonra bıraktılar. (İbn-i Hişâm, II, 96; Ahmed, I, 348; Ya'kûbî, II, 39)

HİCRET BAŞLIYOR,

Hânei Saadetinden çıkan Resûli Ekrem Efendimiz, doğruca Hz. Ebû Bekir'in evine vardı. Kendileri için acele sefer malzemesi hazırlandı ve bir dağarcığa bir miktar azık kondu.

Sonra, Resûli Ekrem Efendimizle Hz. Ebû Bekir, evin arkasındaki küçük kapıdan çıktılar ve Mekke'nin aşağısındaki, güneybatısına düşen, şehre üç mil (takriben bir buçuk saat) uzaklıkta bulunan Sevr Dağına doğru yol aldılar.

Hz. Ebû Bekir, Efendimizin bazen önüne geçerek yürüyor, bazende arkasında kalarak yol alıyordu. Efendimiz, "**Yâ Ebû Bekir! Niçin böyle yapıyorsunuz**?" diye sordu.

Hz. Ebû Bekir, "**Önünüzü arkanızı gözetlemek, sizi korumak için yâ Resûlallah**!" diye cevap verdi.

SEVR MAĞARASINDA 3 GÜN

Peygamberimiz ve Hz. Ebû Bekir **Mekke'nin güneyinde bir buçuk saat mesafedeki Sevr dağına vardılar. Dağı tırmanarak zirvesindeki mağaraya gizlendiler.**

Mekke müşrikleri guruplar halinde her tarafta efendimizi arıyorlardı. Bulana yüz deve vereceklerini ilân etmişlerdi.

Bazıları mağaranın ağzına kadar gelmişti. Hz. Ebû Bekir endişelenmeye başladı ve kulağına eğilerek efendimize: "**Düşmanlar çok yaklaştı, o kadar ki, ayaklarının dibine bir baksalar bizi görecekler**" dedi.

Peygamberimiz ona cevap verdi:

"Üzülme! Allah bizimle beraberdir.“ O esnada mağaranın ağzına kadar gelenlerden biri mağaranın içine girip aramak istemiş. **Umeyye b. Halef** ona: “**Orada ne işin var? Aklını mı yitirdin. Baksana Muhammed doğmadan önce orada örümcekler ağ germiş, kuşlar yuva yapmış,”** dedi ve içeriye girmesine engel oldu.

Allah bir kulunu korumak istedikten sonra onun sebeplerini de yaratır. Konu ile ilgili Kur'an-ı Kerîm'de şöyle buyuruluyor:

إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ
نَصَرَهُ اللّٰهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ
إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ
اللّٰهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ
لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَىٰ
وَكَلِمَةُ اللّٰهِ هِيَ الْعُلْيَا ۗ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Eğer siz ona (Allah'ın Resûlüne) yardım etmezseniz (bu önemli değil); Allah ona yardım etmiştir. Hani kâfirler onu iki kişiden biri olarak (Ebu Bekir ile birlikte Mekke'den) çıkarmışlardı; hani onlar mağaradaydı, O, arkadaşına, üzülme, çünkü Allah bizimle beraberdir, diyordu. Bunun üzerine Allah ona (sükunet sağlayan) emniyetini indirdi. Onu sizin görmediğiniz bir ordu ile destekledi ve kâfir olanların sözünü alçalttı. Allah'ın sözü ise zaten yücedir. Çünkü Allah üstündür, hikmet sahibidir." (Tevbe, 9/40)

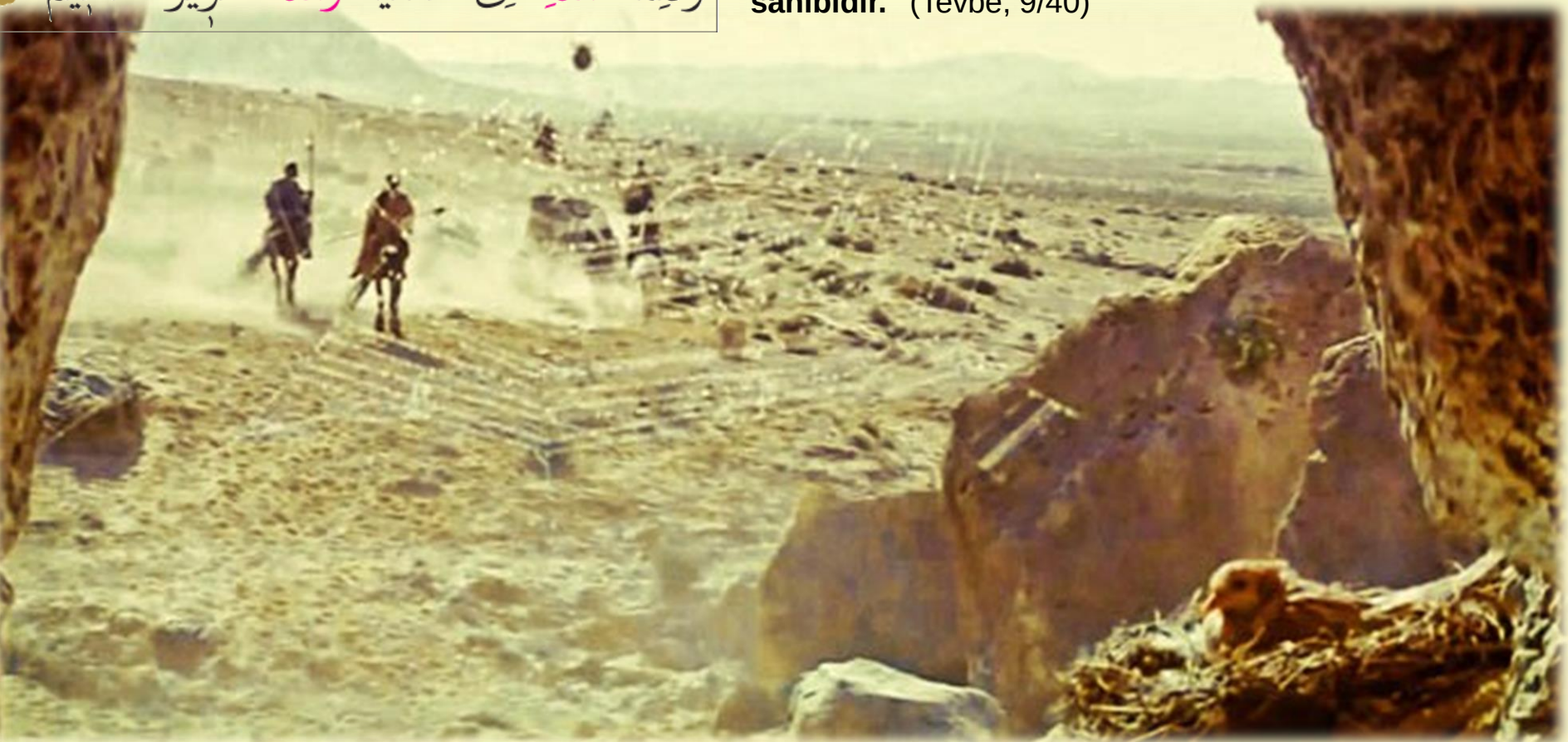

Yılan Hikâyesi

Sevr Mağarası'nda Allâh Resûlü, bir ara mübârek başlarını Hz. Ebûbekir'in dizlerine koyup hafif bir uykuya dalmışlardı. O esnâd
Hz. Ebûbekir, mağarada kendilerine çok yakın bir yerde küçük bir delik gördü. Herhangi bir zararlı haşerâtın çıkıp da Hz. Peygamber'i incitmemesi için hemen ayağını Allâh Resûlü'nü uyandırmadan o deliğin üzerine koydu.

İmtihân-ı ilâhî, gerçekten bir müddet sonra düşüncesinde haklı çıktı. Zîrâ bir yılan, Hz. Ebûbekir'in ayağını şiddetli bir şekilde ıs ve zehrini akıttı. O büyük sahâbînin canı o kadar yandı ki, Resûlullâh uyanmasın diye hiç kıpırdamadıysa da, gözlerinden düşen birkaç damlaya mânî olamadı. Öyle ki, bu damlalardan bir tanesi Allâh Resûlü'nün vech-i mübâreklerine düştü. Bunun üzerine uyanan Hz. Peygamber:

"–Ne var yâ Ebûbekir? Ne oldu?" diye sordu.

Hz. Ebûbekir:

"–Bir şey yok yâ Resûlallâh!" dediyse de, Resûlullâh'ın ısrârı üzerine meseleyi anlatmak zorunda kaldı. (Beyhakî, *Delâil*, II, 477 İbn-i Kesîr, *el-Bidâye*, III, 223)

Allâh Resûlü, hemen mübârek tükrüklerini yılanın ısırdığı yere parmaklarıyla sürdüler. Allâh'ın lutfuyla daha o anda Hz. Ebûbek acı ve ıztırâbı dindi, yarası şifâ buldu.

Zayıf bir rivâyete göre bu hâdise dolayısıyla Allâh Resûlü, yılana sordu:

"–Bu işi niçin yaptın?"

Yılan da şöyle dedi:

"–Yâ Resûlallâh! Ben yıllardır Sizi görmenin hasreti ile şu küçük delikte bekler dururdum. Tam arzuma nâil olacağım sırada, Sizi görebilme yolumun kapanmış olduğunu gördüm. Ancak muhabbetimin galebesine dayanamayarak onu kapatanı engellemek i ısırmak zorunda kaldım."

SEVR MAĞARASINDAN AYRILIŞ!

Rebiülevvel ayının dördüncü Pazartesi günü idi. Mağaradan hareket saati gelmişti. Hz. Ebû Bekir, iki devesinden en üstün olanını Resûli Kibriya Efendimize takdim ederek, "**Anam babam sana feda olsun yâ Resûlallah, buyur bin**!" dedi.

Resûli Ekrem, "**Ben, benim olmayan deveye binmem**!" diye karşılık verdi. Hz. Ebû Bekir tekrar, "**O senindir! Babam anam sana feda olsun, buyur bin!**" dedi.

Resûli Ekrem, yine, "**Binmem**." dedi, "**Satın aldığın bedeli bana söylemedikçe binmem!**"Mecbur kalan Hz. Ebû Bekir, devenin fiyatını söyledi ve Peygamberimiz de onu kabul etti.

Resûli Ekrem ve Hz. Ebû Bekir develerine bindiler.

Hz. Ebû Bekir, yolda kendilerine hizmet etsin diye terkisine **âzadlı siyah kölesi Amir b. Füheyre**'yi de aldı.

Yol göstermekte oldukça mahir olan **Abdullah b. Üreykit** önlerine düştü. Sevr Mağarasından ayrıldılar.

PEYGAMBERİMİZ HİCRETE BAŞLIYOR

Peygamberimiz Mekke'den ayrılırken şu duygu dolu sözleri söylüyordu:

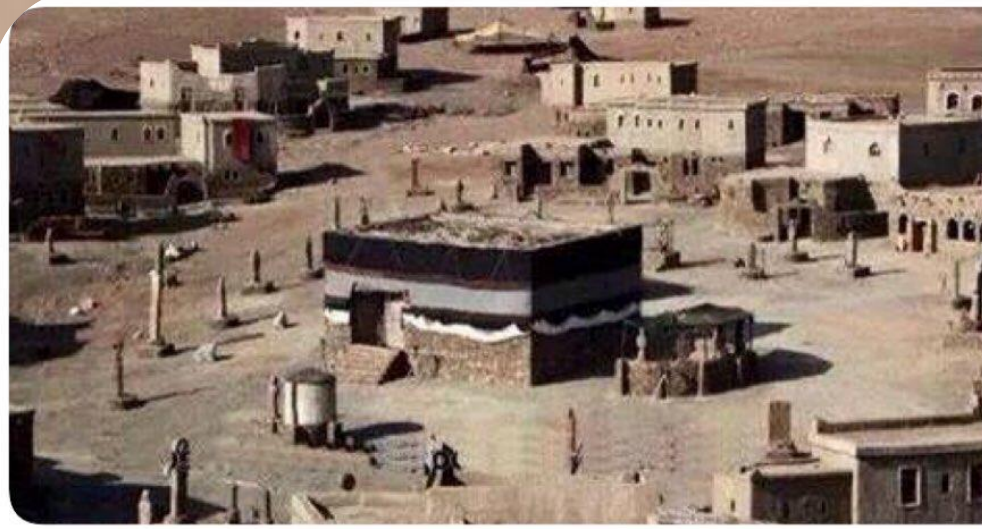

"**Ey Mekke, vallahi sen Allah katında yeryüzünün en hayırlı yerisin. Bana da en sevimli yerisin. Vallahi eğer buradan çıkmaya mecbur bırakılmasaydım, çıkmazdım.**" (İbn Mâce, Menâsik, 103, 3099)

PEYGAMBERİMİZİN PEŞİNDE SÜRÂKA

Sürâka bin Mâlik'in (r.a.) Müslüman Olması

Mukaddes kâfileyi bir türlü bulamayan müşrikler, bulanlara büyük mükâfatlar va'detmişlerdi. Bu vaatlerle gözleri kamaşanlar da, yollara düşmüştü. Sürâka bin Mâlik de bunlardandı.

Nitekim Sürâka uzun bir arayıştan sonra, Allâh Resûlü'ne rast geldi. O'nu görür görmez atını hızlandırdı. Fakat birdenbire atının ayakları kumlara gömülüverdi. Kendisi de yere düştü.

Ne kadar uğraştıysa da, kumdan çıkmaya ve Peygamber Efendimiz'e doğru ilerlemeye muktedir olamadı. Bir hayli uğraştıktan sonra aklı başına geldi; nâdim oldu. Allâh Resûlü'nün affına ilticâ etti. Hz. Peygamber de duâ buyurdular. Bu duâ bereketiyle Sürâka'nın atı kumlardan kurtuldu. Bu mûcizeyi gören Sürâka'nın, o anda kalp âlemi değişti ve Resûlullâh'a samîmî bir dost oluverdi. Kâfilenin yerini gizli tutmak niyetiyle geri döndü. O tarafa gelenleri de, ya geri çevirdi ya da başka yönlere sevk etti. (Müslim, Zühd, 75)

MEDİNE YOLUNDA KUBA VADİSİ: İLK CUMA NAMAZI

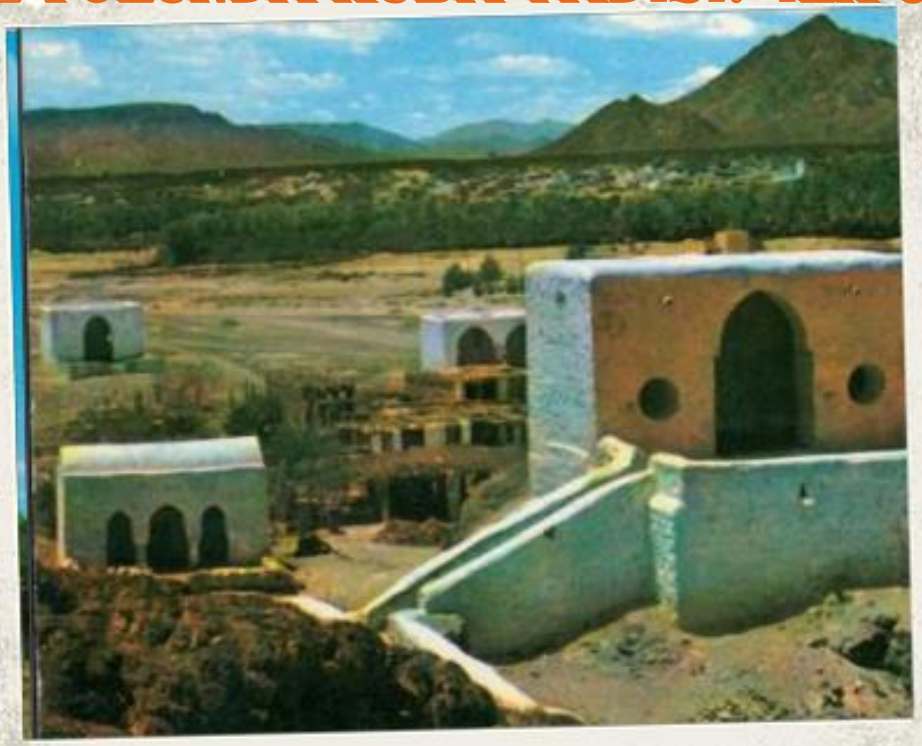

Peygamberimiz 8 gün süren yolculuğun sonuna doğru yaklaşık 450 km yolu katedip Kubâya Milâdî 622 yılı 20 veya 23 Eylül 622 perşembe **günü ulaşmıştır.**

Peygamberimiz burada ilk iş olarak **Gülsüm b. Hedm'in hurmalarını kuruttuğu yerde bir mescid inşa etmiştir.** Bu mescidin inşasında Peygamberimiz herkesle birlikte bir amele gibi çalışmıştır. Kuba Mescidi, İslâm'da inşâ edilen ilk mesciddir. Hicret gibi mühim bir hâdise esnâsında binâ edildiği için önemli bir yere sâhiptir. Bu mescid, Kur'ân-ı Kerîm'de:

"…(Medîne'ye hicretin) **ilk gününden takvâ üzerine kurulan Mescid…"** (et-Tevbe, 108) şeklinde zikredilmiştir.[21]

لَمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوٰى مِنْ اَوَّلِ يَوْمٍ اَحَقُّ اَنْ تَقُومَ فِيهِّ

MEDİNE YOLUNDA RANUNA VADİSİ: İLK CUMA NAMAZI

Peygamberimiz Kuba'da **14 gün kaldıktan sonra bir Cuma günü Medîne'ye hareket etti**. **Ranuna vadisinde Beni Salim mahallesinde**n geçerken Cuma vakti girdiği için burada **Cuma namazı**nı kıldı.

8 ekim 622 İlk Cuma namazı burada kılınan namazdır.

MEDİNEDE BÜYÜK COŞKU

Peygamberimiz Medine'ye Girerken Söylenen İlahi

Ay doğdu üzerimize
Veda tepesinden
Şükür gerekti bizlere
Allah'a davetinden

Sen güneşsin sen aysın
Sen nur üstüne nursun
Sen süreyya ışığısın
Ey sevgili Ey Rasul

Ey bizden seçilen elçi
Yüce bir davetle geldin
Sen bu şehre şeref verdin
Ey sevgili hoş geldin

Yolculuğun sonunda Sevgili Peygamberimiz, Hz. Ebubekir ve beraberindekiler Medine'ye vardılar. Resûlullâh Efendimiz'in yola çıktığını haber alan Medînelilerde heyecan zirvedeydi. O mübârek yolcunun yolunu hasretle gözlüyorlardı. O nûrlu kâfileyi karşılamak, o ebedî saâdet kervanının kereminden bir kırıntı kapabilmek için şehrin dışına kadar çıkıp iştiyakla bekleşiyorlardı.

Bu esnada bir iş için evinin yüksek kulesinden etrafı seyreden bir Yahudi, beyazlar giyinmiş bir kafilenin uzaktan gelmekte olduğunu gördü ve yüksek sesle: İşte günlerdir yolunu beklediğiniz devletli geliyor, diye haykırdı. Yollara dökülen Müslümanlar özlemle haykırmaya başladır.

Taleal- bedru aleynâ min seniyyâti-il vedâ
Vecebe'ş-şükrü aleynâ mâ de'â lillahi dâ
'

Eyyühel meb'usü fînâ ci'te bi'l-emri'l mutâ'
Ci'te şerrafte'l- Medîne merhabâ yâ hayra dâ'

Ente şemsun, ente bedrun ente nûrun 'âlâ nûr
Ente misbâha's-süreyyâ ya habîbi yâ resûl

MEDİNEDE SEVİNÇ

Nitekim mübârek deve, bir iki yerde çöküp kalktıktan sonra Hâlid bin Zeyd'in (r.a.), yâni Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretlerinin evinin önündeki arsaya çöktü. Bahtlı sahâbî Ebû Eyyûb Hazretlerinin gönlünü târifsiz bir sürûr kapladı. Resûlullâh Efendimiz'
"–Buyrunuz ey Allâh'ın Resûlü! Hânemizi şereflendiriniz!" diyerek evine dâvet etti. . dedesi Abdulmuttalib tarafından kendisine yakınlığı da bulunan Ebû Eyyûb'un evine yerleşerek burada yedi ay misafir kalır
Resûlullâh, Ebû Eyyûb'un (r.a.) evine doğru gelirken, Neccâroğulları'nın küçücük kızları deflerle karşısına çıkıp:
"Neccâroğulları'nın kızlarıyız biz! Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hısımları olmak, O'nunla komşu olmak ne saâdet, ne büyük bir şereftir!" diyerek neşîdeler okuyorlardı.
Gönüller sultânı Peygamberimiz, onlara:
"–Söyleyin bakalım, beni seviyor musunuz?" diye soruyordu.
Onlar da:**"–Evet yâ Resûlallâh, Sen'i çok seviyoruz!"** diyorlardı.
Onların neş'e ve sevinçleriyle mesrûr olan Âlemlerin Efendisi de:
"–Allâh biliyor ya, vallâhi, ben de sizleri seviyorum! Vallâhi, ben de sizleri seviyorum! Vallâhi, ben de sizleri seviyorum!" buyuruyordu. (İbn-i Mâce, Nikâh, 21; Diyarbekrî, I, 341)
Berâ bin Âzib (r.a.) buyuruyor ki:
"Ben Medînelilerin, Resûlullâh'nün gelişine sevindikleri kadar, çok sevindikleri başka bir şey görmedim! Bütün Medîneliler büyük-küçük, kadın-erkek yollara dökülüp evlerin çatılarına çıkmışlar ve:
«**–Allâh'ın Nebîsi geldi! Yâ Muhammed! Yâ Resûlallâh! Yâ Muhammed! Yâ Resûlallâh!**» diyerek sevinçle bağırıyorlardı

HİCRETİN SONUÇLARI

Hicretle, 23 yıl süren peygamberlik devrinin 13 yıllık "Mekke Devri" sona ermiş, 10 yıllık "Medine Devri" başlamıştır.

Hz. Peygamber (s.a.s.), Medine'ye geldiklerinde, burada yaşayan yabancılarla, dayanışma temeli üzerine bir antlaşma imzalamıştı. Bu antlaşma, İslâm Dini'nin müslüman olmayan topluluklarla barış içinde yaşamaya ve onlarla daima iyi ilişkiler içinde olmaya ne kadar önem verdiğini göstermektedir.

Peygamberimiz, Mekke'den gelen göçmenlerle Medine'li Müslümanlar, yani "Muhacirler" ile "Ensar" arasında kardeşlik kurmuştu. Bu kardeşlik esasına göre, **Medineli Müslümanlar mallarının yarısını göçmen kardeşlerine vermişlerdi ki, tarihte bu dayanışma ve yardımlaşmanın bir benzerini daha göstermek mümkün değildir.** Böylece, Medine şehrinde ilk İslâm topluluğu, kardeşlik ve dayanışma temelleri üzerinde

HİCRET EDENLERİ VE ONLARA YARDIM EDENLERİ RABBİMİZ MÜJDELİYOR:

وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا
فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَالَّذِينَ اٰوَوْا وَّنَصَرُوٓا اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ؕ
لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٤﴾

İman edip hicret eden ve Allah yolunda cihat edenler ve (hicret edenleri) barın (onlara) yardım edenler var ya; işte onlar hakîkî müminlerdir. Onlar için bir bağışla ve bol bir rızık vardır” (Enfal, 8/74)

Günümüzün Hicret tanımı nasıl olmalı :

" (yani mevcut hayatımızın zaman diliminde hicret nasıl açıklanır.)

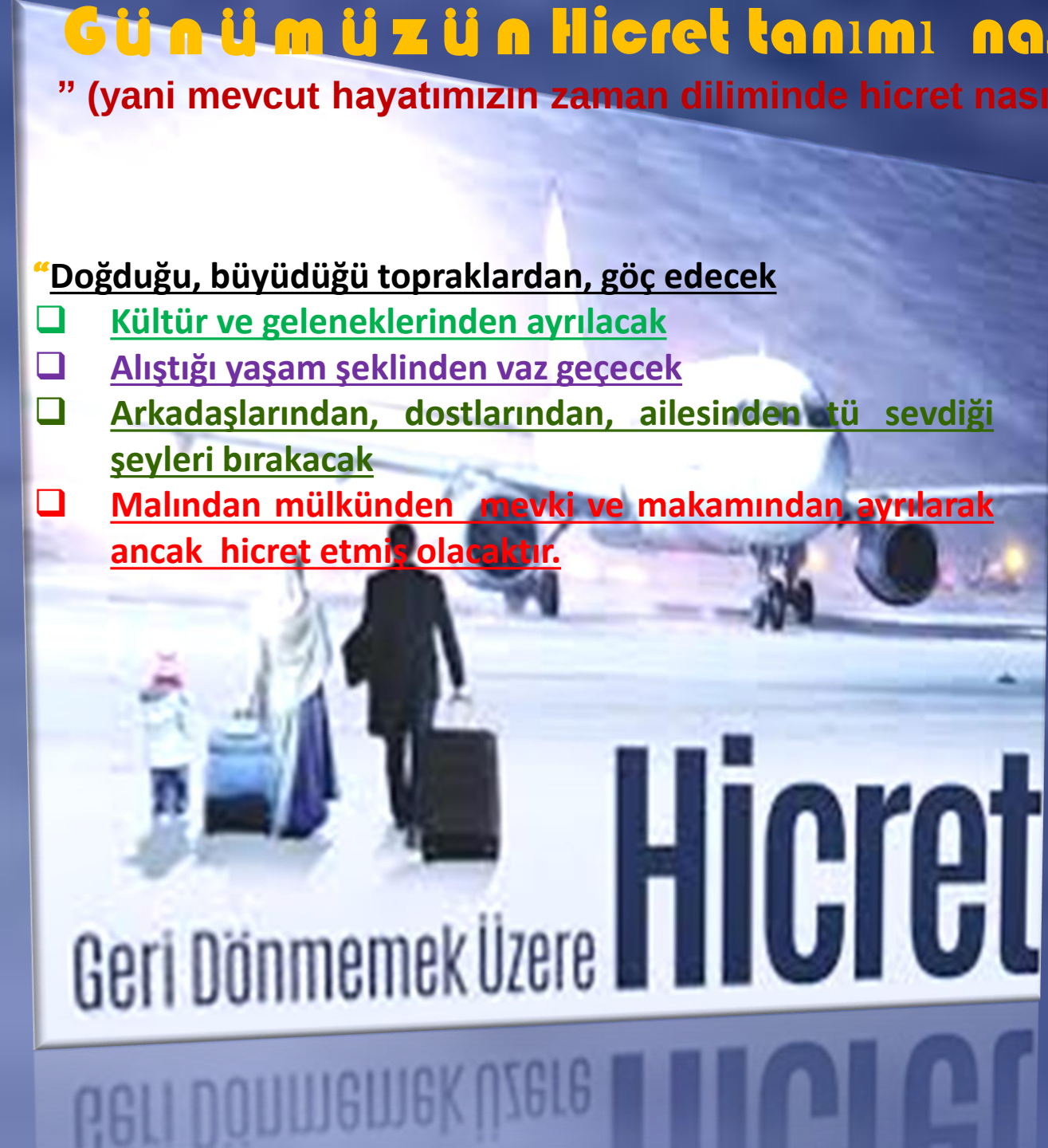

"Doğduğu, büyüdüğü topraklardan, göç edecek

- Kültür ve geleneklerinden ayrılacak
- Alıştığı yaşam şeklinden vaz geçecek
- Arkadaşlarından, dostlarından, ailesinden tü sevdiği şeyleri bırakacak
- Malından mülkünden mevki ve makamından ayrılarak ancak hicret etmiş olacaktır.

Öncelikle hicret .bir beldeden diğerine iş bulma veya daha iyi yaşam şartlarına kavuşma vb. gibi bir göç hareketi değildir.

Kişi, hicretinde Allah ve Rasulü için,

Dini Mübin'i İslam'ı yaşamak, yaşatmak, neşretmek ve yeni bir İslam topluluğu oluşturmak ve oluşan bu toplumu sayıca çoğaltarak koruma ve desteklemek için çıkılan bir yolculuk olduğunu bilmelidir.

Bu yüzden…

21. ASIRDAKİ HİCRET NASIL OLMALI?

"Hicret ikidir,
biri kötülüklerden hicret,
diğeri de Allah ve Resulü'ne hicrettir".
(İbnu'l-Esir, Usdu'l-Gabe, Daru'l-Fikr, Beyrut 1994, c. 4 s 47)

"Hakiki muhacir, Allahın üzerine haram kıldığı şeyleri terk edendir" (Müsnedi İmam Ahmed, 3/ 412)

"Müslüman, Müslümanların elinden ve dilinden güvende olduğu kimsedir. Hakiki muhacir, Allah'ın yasakladığı şeylerden kaçan, onları terk (hicret) eden kimsedir" (Buhari, İman, 9)

21. ASRIN HİCRETİ :
ALLAH'IN YASAKLADIĞI TÜM YASAKLARINDAN UZAK DURMAK .

1. Batıldan, faydasız boş şey ve boş sözlerden
2. Ömrü israf eden her türlü arzu ve istekten
3. Şirkten, küfürden, nifaktan
4. Günahın her çeşidinden
5. Nefsin arzu ve isteklerine boyun eğmemek
6. Dünyanın çekici arzularından
7. Haramlardan, israflardan uzak durmaktır

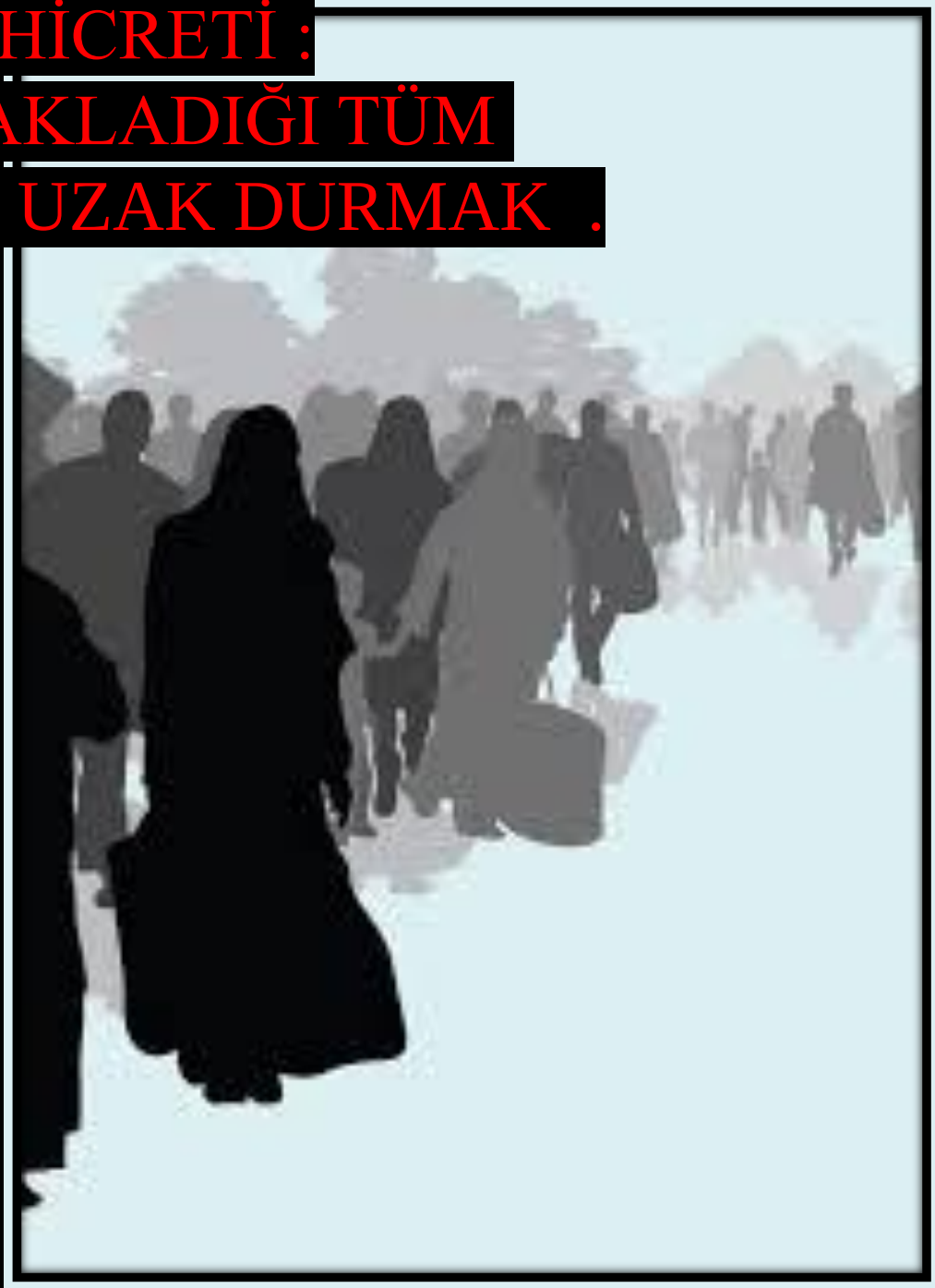

SONUÇ OLARAK HİCRET!

- Hicret; İslâm davasının hedefe giden yolunda bir dönüm noktasıdır.
- Hicret; İslam toplumunun teşkilatlanması, bir güç haline gelmesi ve çevresine kendini kabul ettirmesi sürecinin ilk adımı olmuştur.
- Hicret; her vesile ile birlik, beraberlik ve dayanışmayı vurgulayan İslam'ın hayat bulmasına yol açan önemli bir olaydır.
- Hicret; imanın maddi güç karşısında kazandığı zaferin simgesidir.
- Hicret, Allah rızası için; anadan, babadan, yardan, diyardan, maldan, mülkten hatta candan, evlattan vazgeçişin, ibretli ve meşakkatli kıssasıdır.
- Hicret; her şeylerini Allah için, göz kırpmadan terk eden Mekkeli Muhacirler ile onları bağırlarına basan, muhtaç oldukları halde onları kendilerine tercih eden Medineli Müslümanların, Ensarın destanıdır.
- Hicret; fedakarlık, kardeşlik, ahde vefa, birlik ve beraberlik, değerlerin paylaşımı, özgürlük aşkı, adalet, saygı ve hoşgörü temelli bir kardeşliktir.
- Hicret; Manevi olarak Allah' a giden bir yolculuk adeta bireysel isyandan takvaya bir geçiştir. Maddi olarak ablukaya alınmış engelli bir yerden özgürce inanmak ve yaşamak için engelsiz bir yere, daha güçlü gelmek için zayıfken gitmektir.
- Hicret; İmanın birikmiş bir su gibi akacak bir yol bulması ve karargah değişimidir.
- Hicret birkaç inatçı günahkara takılıp kalmadan binlerce bekleyene imdat olmak Ve onlara ilahi nuru taşımaktır.

MUÂHÂT (ENSAR MUHACİR) KADEŞLİĞİ

Muâhât, Muhâcir ve Ensârın birbirlerine kardeş olarak ilan edildiklerini ifade eden kavramdır.

Nübüvvetin onüçüncü yılında Evs ve Hazreçli müslümanların daveti üzerine mal ve mülklerini Mekke'de bırakarak Medine'ye gelen muhâcirler herşeyden mahrum idiler. Muhâcirleri mahrumiyetten kurtarmak ve onları Ensâr ile kaynaştırmak için aralarında manevî kardeşlik tesis edildi: Bu kardeşlik "hak, eşitlik ve miras" konusunda karşılıklı yardımlaşmaya ve sevgiye dayalı idi *(Müslim, Fedâilü's-Sahabe, 204, 205;*

Hazreti Peygamber'in "**İkişer ikişer kardeşleşiniz**." emri üzerine, Muhâcirler Ensâr kardeşleri tarafından kucaklandılar. Böylece her şeyden mahrum olan Muhâcirler bir anda bir çok şeye sahip oldular. Kardeşleşme emri karşısında Rasûlullah (s.a.s.), Hz. Ali ile kardeşleşmiş: Ebû Bekir, Hârise b. Zübeyr; Hz. Ömer, Itbân b. Mâlik; Ebû Ubeyde b. el-Cerrâh; Muâz b. Cebel; Abdurrahman b. Avf, Sa'd b. Rabî ile ve diğer sahabiler de Ensâr ve Muhâcirlerden birer kardeş bulmuşlardır. Böylece muâhât ile kan kardeşliğinden daha üstün bir kardeşlik kurulmuş oldu *(İbn Hişâm, II/161, Buhârî, Menâkıbül-Ensâr, 3).*

Bu kardeşliğin tesisinden sonra Ensârın, Muhacirlere karşı gösterdiği fevkalade alâka ve ev sahipliği yüce Allah tarafından övülmüştür.

وَالَّذِينَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ
حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ
خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ٩

Onlardan önce bu yurda yerleşmiş ve gönülden inanmış olanlar, kendilerine göç edip gelenleri severler, onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık duymazlar; ihtiyaç içinde olsalar bile onları kendilerine tercih ederler. Kim nefsinin bencilliğinden korunmayı başarırsa işte kurtuluşa erecekler onlardır. Haşr : 9

Hicretten sonra Medineli Ensar ve Muhacirler arasında bir kardeşlik kurulduğu gibi, Hicret öncesi müşriklerin eza ve cefâlarına karşı koymak ve müslümanların daha güçlü olmalarını sağlamak, Hicret esnasında da yardımcı olmak bakımından Hz. Peygamber (s.a.s.), Muhacirler arasında da bir kardeşlik tesis etmiştir. Rasûlüllah yine Hz. Ali ile; Hz. Hamza, Zeyd b. Haris ile; Hz. Ebu Bekir, Ömer ile; Hz. Osman, Abdurrahman b. Avf ile ve diğer Muhacirlerde birbirleriyle kardeş ilan edilmişlerdir.

Ensâr ve Muhâcirler arasında yapılan kardeşlikle Ensar, Muhacir kardeşlerinin özellikle maddi ihtiyaçlarını karşılamak üzere arazilerinin ikiye bölünmesini, hattâ eşlerinden birisini boşayarak muhacir kardeşine nikahlamak üzere vermeyi teklif etmişlerse de bu teklifi kabul eden hiç bir sahabi olmamıştır. Nitekim Abdurrahman b. Avf'ın, Ensâr kardeşi malının yarısını ve hanımlarından birini ona vermek istediği zaman Abdurrahman b. Avf Ensar kardeşine yük olmamak için bunları kabul etmeyerek kendisine çarşı ve pazar yolunu göstermesini istemiş, kısa sürede yaptığı ticaret ile büyük bir servet sahibi olmuştur *(Buhârî, Nikâh, 68, Menâkıü'l-Ensâr, 3)*.

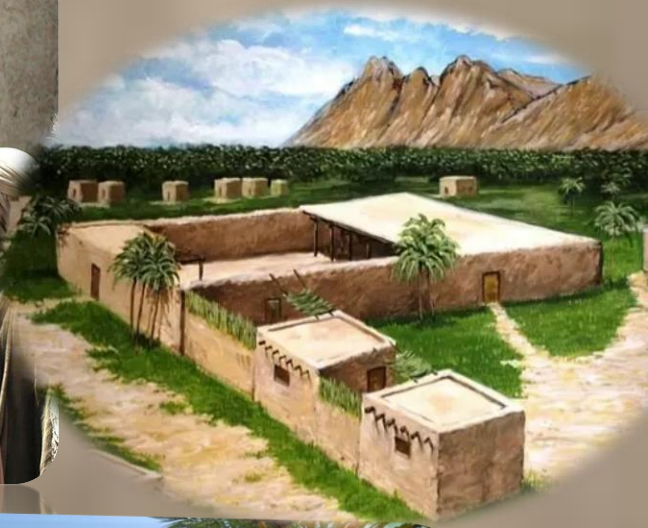

Sonuç olarak Hz. Peygamber'in tesis ettiği bu kardeşlik, Ensar ve Muhacirlerin zamanı bile eşit kullanmalarını temin etmiş, bir gün Resulullah'ı kardeşlerden biri dinlerken, bir başka gün diğer kardeşi Resulullah'ı dinleyerek olup bitenlerden birbirlerini haberdar etmişlerdir *(Buhârî, İlim, 27)*. Bu kardeşlik tesisi ile Medine'de kurulması planlanan sosyal ve siyâsî birlik önce Ensâr ve Muhâcirler arasında sağlanmış, sonra da verdiği iyi örneklerle Medine'deki diğer toplulukların aynı çatı altında toplanmasına imkân hazırlanmıştır.

SUNDU

METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MESCİDİ
Din Görevlisi

İBRAHİM BÖLÜKBAŞI